

Demuraj, detention ve ardiye

Konteyner beklerken hangi sayaç çalışır, kime ödenir?

Hazırlayan: Özgür Konakcı · Seviye: Orta · Sürüm: 13 Ekim 2026

Çevrimiçi ve interaktif sürüm: <https://ozgurkonakci.com/rehber/demuraj-detention/>

KISA CEVAP

Demuraj, konteyner liman veya terminal içinde serbest süreyi aştığında; detention, terminal dışına çıkan konteyner serbest süre içinde boş iade edilmediğinde taşıyıcıya (armatöre) ödenen günlük ücrettir. Ardiye ise terminalde bekleme için terminal işletmecisine ödenen depolama ücretidir. İthalatta demuraj gemiden boşaltmayla başlar, terminalden çıkışla durur; detention çıkışla başlar, boş iadeyle durur.

Neden önemli?

Demuraj ve detention, sevkiyat planı aksadığında ortaya çıkan ve çoğu zaman beklenmedik büyüklüğe ulaşan masraflardır. Gümrükte bekleyen bir yük, eksik bir belge ya da alıcının deposundaki yoğunluk; konteyner başına günlük ücretlerin birikmesine yol açar. Bu ücretlerin mantığını bilmek, hem maliyeti hem de taraflar arasındaki anlaşmazlıkları azaltır.

Üç farklı ücret

Serbest süre (free time): Taşıyıcının (armatörün) konteyneri ücretsiz kullandığı gün sayısıdır. Rotaya, limana, konteyner tipine ve müşteriyle yapılan anlaşmaya göre değişir.

Demuraj (demurrage): Konteyner **liman veya terminal içinde**, serbest süre bittikten sonra beklemeye devam ederse taşıyıcıya ödenen günlük ücrettir. İthalatta sayaç, konteyner gemiden boşaltıldığında başlar ve konteyner terminalden çıkarıldığında durur.

Detention: Konteyner **terminal dışına** çıkarıldıktan sonra, serbest süre içinde boş olarak geri getirilmezse taşıyıcıya ödenen günlük ücrettir. İthalatta sayaç, konteyner terminalden çıktığında başlar ve boş konteyner taşıyıcının belirlediği depoya iade edildiğinde durur.

Ardiye (storage): Yük veya konteyner terminalde beklediği için **terminal işletmecisine** ödenen depolama ücretidir. Demurajla aynı dönemde işleyebilir, ama farklı bir kuruma ödenir.

Bazı taşıyıcılar demuraj ve detention için ayrı ayrı değil, **birleşik serbest süre (combined D&D)** tanır. Bu durumda terminal içindeki ve dışındaki günler toplanarak tek bir serbest süreden düşülür.

Zaman çizelgesi

Aşağıdaki çizelge bir ithalat konteynerinin yolculuğunu gösterir. Çubukların üzerine gelerek hangi aşamada hangi sayacın çalıştığını görebilirsiniz.

Ücret	Nerede?	Ne zaman başlar?	Ne zaman durur?	Kime ödenir?
Demuraj	Terminal içinde	İthalatta gemiden boşaltma (serbest süre bitince ücretlenir)	Dolu konteyner terminalden çıkınca	Taşıyıcı (armatör)
Detention	Terminal dışında	Konteyner terminalden çıkınca (serbest süre bitince ücretlenir)	Boş konteyner iade edilince	Taşıyıcı (armatör)
Ardiye	Terminal içinde	Terminalin ücretsiz depolama süresi bitince	Konteyner terminalden çıkınca	Terminal işletmecisi

Örnek çizelge: terminalde 9 gün, dışarıda 8 gün; demuraj ve detention için 5'er gün serbest süre, ardiye için 3 gün ücretsiz depolama varsayılmıştır. İhracatta sıra tersinedir: boş konteyner alınır (detention), dolu konteyner terminale teslim edilir (demuraj).

Maliyet hesaplayıcı

Serbest süreleri, bekleme günlerini ve kademeli günlük ücretleri kendi teklifinize göre girin. Varsayılan değerler **örnektir**; gerçek tarifeler taşıyıcıya, limana ve konteyner tipine göre değişir.

Örnek (2 konteyner)	Ücretli gün	Konteyner başına	Toplam
Demuraj (9 gün terminalde, 5 gün serbest)	4	100 USD	200 USD
Detention (8 gün dışarıda, 5 gün serbest)	3	75 USD	150 USD
Toplam		175 USD	350 USD

Örnek kademeli tarife (gerçek tarife değildir): ücretli günlerin 1–5. günleri 25 USD, 6–10. günleri 50 USD, 11. günden itibaren 80 USD / gün / konteyner.

Çoğu taşıyıcı **kademeli** tarife uygular: Serbest süre bittikten sonraki ilk günler daha düşük, sonraki günler daha yüksek ücretlendirilir. Bu, konteynerin olabildiğince çabuk iade edilmesini teşvik etmek içindir.

Gemi demurajı ile karıştırmayın

Denizcilikte "demuraj" kelimesi bir de **kiralık gemiler (charter)** için kullanılır. Burada demuraj, geminin limanda yükleme veya boşaltma için anlaşılan süreyi (laytime, staliya) aşması durumunda kiracının armatöre ödediği bedeldir. Süre kısılırsa armatör kiracıya **dispeç (despatch)** ödeyebilir. Konteyner demurajı ile gemi demurajı aynı kelimeyi kullansa da farklı kavramlardır.

Masrafı azaltmak için

- Gümrük belgelerini gemi varmadan hazırlayın; ön beyan imkânlarını kullanın.
- Serbest süreyi rezervasyon aşamasında pazarlık edin; düzenli yüklerde ek serbest gün talep edin.
- Alıcının deposunda boşaltma kapasitesini önceden planlayın.
- Satış sözleşmesinde ve Incoterms kuralında, varışta oluşacak bu masrafların kime ait olduğunu açıkça yazın.

Kendinizi test edin

1. Konteyner gümrükte bekletildiği için terminalden çıkamıyor. Hangi ücretler işler? (Cevap: Serbest süre aşıldıysa demuraj, terminalde beklediği için de ardiye.)
2. Konteyner alıcının deposunda 12 gün boşaltılmadan kaldı. Hangi ücret işler? (Cevap: Detention.)
3. Birleşik serbest süre 14 gün; konteyner terminalde 6, dışarıda 10 gün kaldı. Kaç gün için ücret ödenir? (Cevap: $6 + 10 = 16$ gün; $16 - 14 = 2$ gün.)

Sık sorulan sorular

Demuraj ile detention arasındaki fark nedir?

Demuraj konteyner terminal içindeyken, detention terminal dışındayken işler. İkisi de serbest süre bitince başlar ve taşıyıcıya ödenir. İthalatta demuraj gemiden boşaltmadan terminalden çıkışa, detention terminalden çıkıştan boş iadeye kadar sayılır.

Ardiye ile demuraj aynı şey mi?

Hayır. İkisi aynı dönemde işleyebilir ama farklı kurumlara ödenir: demuraj taşıyıcıya, ardiye terminal işletmecisine ödenir.

Birleşik serbest süre (combined D&D) nedir?

Bazı taşıyıcılar demuraj ve detention için ayrı serbest süre yerine tek bir süre tanır; terminal içindeki ve dışındaki günler toplanarak bu süreden düşülür. Örneğin 14 günlük birleşik sürede 6 gün terminalde, 10 gün dışarıda kalan konteyner için 2 gün ücret ödenir.

KAYNAKLAR

Vizion — Demurrage and detention: key differences — <https://www.vizionapi.com/blog/defining-demurrage-and-detention-key-differences-and-implications>

Bu rehber eğitim amaçlıdır ve yazarın kişisel görüşlerini yansıtır; KINAY'ın kurumsal görüşü değildir. Sözleşme, gümrük ve finans kararlarında güncel resmî kaynaklara ve uzmanlara başvurun. Incoterms® Uluslararası Ticaret Odası'nın (ICC) tescilli markasıdır.

© 2026 Hakan Özgür Konakcı · ozgurkonakci.com. Bu belge, kaynak (ozgurkonakci.com) gösterilerek eğitim amaçlı paylaşılabılır ve çoğaltılabilir; ticari amaçla kullanılamaz.